

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Прев 130/2025
24.04.2025. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Тајјане Миљуш, председника већа, Јасмине Стаменковић и Тајјане Ђурица, чланова већа, у парници по тужби тужиоца Biodom 27 DOO, Kozina, Slovenija и SC Biodom SRL, Sighisoara Rumunija, чији је пуномоћник Мина Јовановић, адвокат у ..., против туженог Предузеће за промет и услуге Мегатерм ДОО Нови Пазар, чији је пуномоћник Драгољуб М. Ћосовић, адвокат у ..., ради утврђења повреде индустријског дизајна и непоштене тржишне утакмице, вредност предмета спора 300.000,00 динара, одлучујући о ревизији туженог, изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда 9Пж 1737/24 од 31.10.2024. године, у седници већа одржаној 24.04.2025. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УСВАЈА се ревизија туженог, **УКИДАЈУ** се пресуда Привредног суда у Београду П 1430/22 од 04.07.2022. године у ставу II, III, IV и V изреке, у усвајајућем делу за тужбени захтев за утврђење да је тужени извршио повреду регистрованог индустријског дизајна број DM/099-388, тиме што је нудио котлове на пелет „Vauger 34“ и камине на пелет „Vauger 25“, и што је покушао да увезе 6 котлова који су обухваћени Обавештењима Управе царина број 14-21-291-03-994/2/2018 од 07.09.2018. године, број 148-21-291-03-919/2/2018 од 04.09.2018. године и број 14821-291-03-999/2/2018 од 07.09.2018. године, а у којима је уграђен и на којима је примењен наведени дизајн тужиоца SC Biodom SRL, Sighisoara, Rumunija, наложено уништење робе обухваћене тим ставом изреке о трошку туженог, обавезан тужени да сноси и трошкове складиштења те робе до уништења, забрањен туженом увоз, рекламирање, стављање у промет котлова на пелет који су истоветни производима из другог става изреке пресуде и обавезан тужени да објави изреку ове пресуде у ставу II до VI и то у јавним гласилима „Политика“ (рег. бр. НВ000094) и Независне дневне новине „Информер“ (рег.бр. НВ000638) у издањима за целу земљу, као и у „Службеном гласнику Републике Србије“, и пресуда Привредног апелационог суда 9Пж 1737/24 од 31.10.2024. године у делу којим је потврђена пресуда Привредног суда у Београду П 1430/22 од 04.07.2022. године у наведеном делу, и у делу у ком је одлучено о трошковима поступка, и у том делу се предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија туженог изјављена против пресуде Привредног апелационог суда 9Пж 1737/24 од 31.10.2024. године у делу којим је потврђена пресуда Привредног суда у Београду П 1430/22 од 04.07.2022. године у ставу I изреке у усвајајућем делу за тужбени захтев тужиоца Biodom 27 DOO Kozina, Slovenija

за утврђење да је тужени извршио радњу непоштене тржишне утакмице тиме што је нудио котлове на пелет „Vauger 34“ и камине на пелет „Vauger 25“, и што је покушао да увезе 6 котлова који су обухваћени Обавештењима Управе царина број 14-21-291-03-994/2/2018 од 07.09.2018. године, број 148-21-291-03-919/2/2018 од 04.09.2018. године и број 14821-291-03-999/2/2018 од 07.09.2018. године, а који су по облику и унутрашњој конструкцији слични производима тужиоца Biodom 27 DOO Kozina, Slovenija.

Образложење

Привредни суд у Београду је донео пресуду 12.П 1430/2022 дана 04.07.2022. године којом је у ставу I изреке утврдио да је тужени извршио радњу непоштене тржишне утакмице тиме што је нудио котлове на пелет „Vauger 34“ и камине на пелет „Vauger 25“, и што је покушао да увезе 6 котлова који су обухваћени Обавештењима Управе царина број 14-21-291-03-994/2/2018 од 07.09.2018. године, број 148-21-291-03-919/2/2018 од 04.09.2018. године и број 14821-291-03-999/2/2018 од 07.09.2018. године, а који су по облику унутрашњој конструкцији слични производима првотужиоца, у II ставу изреке утврдио да је тужени извршио повреду регистрованог индустријског дизајна број DM/099-388, тиме што је нудио котлове на пелет „Vauger 34“ и камине на пелет „Vauger 25“, и што је покушао да увезе 6 котлова који су обухваћени Обавештењима Управе царина број 14-21-291-03-994/2/2018 од 07.09.2018. године, број 148-21-291-03-919/2/2018 од 04.09.2018. године и број 14821-291-03-999/2/2018 од 07.09.2018. године, а у којима је уграђен и на којима је примењен наведени дизајн друготужиоца, у ставу III изреке наложио уништење робе обухваћене ставовима I и II изреке о трошку туженог и обавезао туженог да сноси и трошкове складиштења те робе до уништења, у ставу IV изреке забранио туженом увоз, рекламирање, стављање у промет котлова на пелет који су истоветни производима обухваћеним ставовима I и II изреке, у ставу V изреке обавезао туженог да објави изреку ове пресуде и то у јавним гласилима „Политика“ (рег. бр. НВ000094) и Независне дневне новине „Информер“ (рег.бр. НВ000638) у издањима за целу земљу, као и у „Службеном гласнику Републике Србије“ и у ставу VI изреке обавезао туженог да тужиоцима накнади трошкове парничног поступка у износу од 597.050,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Привредни апелациони суд је пресудом 9Пж 1737/24 од 31.10.2024. године одбио жалбу туженог и потврдио пресуду Привредног суда у Београду П 1430/22 од 04.07.2022. године у ставовима I, II, III, IV и V изреке; преиначио одлуку о трошковима поступка садржану у ставу VI изреке првостепене пресуде тако што је обавезао туженог да тужиоцима накнади трошкове парничног поступка у износу од 1.680.050,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате и обавезао туженог да тужиоцима накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 244.500,00 динара.

Против наведене правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је изјавио благовремену ревизију, којом пресуду побија због битних повреда одредаба парничног поступка, због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и због погрешне примене материјалног права.

Ревизија је дозвољена у делу у коме је правноснажном пресудом донетом у другом степену одлучено по тужбеном захтеву тужиоца SC Biodom SRL Sighisoara Rumunija, за заштиту регистрованог индустријског дизајна, по одредби члана 74а Закона о правној

заштити индустријског дизајна („Службени гласник РС“ бр 104/2009, 45/2015 и 44/2018-др. закон), о чему је одлучено у II, III, IV и V ставу изреке првостепене пресуде.

Ревизија није дозвољена против пресуде о тужбеном захтеву тужиоца Biodom 27 DOO Kozina, Slovenija, за утврђење да је тужени извршио радњу непоштене тржишне утакмице тиме што је нудио и покушао да увезе производе који су по облику и унутрашњој конструкцији слични производима тог тужиоца, о чему је одлучено у I ставу изреке првостепене пресуде. Законом о трговини („Сл. гласник РС“ бр. 53/10, 10/13), који је био на снази у време Обавештења Управе царина која се односе на предмете заштите, којим је уређена и судска заштита од непоштене тржишне утакмице утврђивањем радње непоштене тржишне утакмице, коју тужбеним захтевом тражи тужилац Biodom 27 DOO Kozina, Slovenija, није одређен услов за ревизију. Према томе, услов за ревизију у парници по тој тужби одређен је одредбом члана 485. Закона о парничном поступку према вредности предмета спора побијаног дела правноснажне пресуде. Вредност предмета спора је у конкретном случају 300.000,00 динара и не прелази динарску противвредност износа од 100.000,00 евра на дан подношења тужбе тужиоца Biodom 27 DOO Kozina, Slovenija. Зато је ревизију туженог против правноснажне пресуде донете у другом степену којом је одлучено о тужбеном захтеву тужиоца Biodom 27 DOO Kozina, Slovenija Врховни суд одбацио, као недозвољену, применом одредаба члана 410. став 2. тачка 5, члана 485. и члана 413. Закона о парничном поступку. Не стоје наводи ревизије да је ревизија дозвољена и против одлуке у делу о акту нелојалне конкуренције зато што се заснива на наводној повреди индустријског дизајна. Ово стога, што је природа спора и парничног поступка одређена садржином тужбеног захтева, што је конкретно захтев за утврђење радње непоштене тржишне утакмице, а не чињеничним склопом на коме се захтев заснива.

У делу у коме је правноснажном пресудом одлучено о тужбеним захтевима тужиоца SC Biodom SRL Sighisoara Rumunija ревизија је основана, због погрешне примене материјалног права на основу које је пресуда донета, због чега је чињенично стање непотпуно утврђено.

Према утврђеном чињеничном стању, друготужилац SC Biodom SRL Sighisoara Rumunija је међународно регистровао индустријски дизајн број DM/099-388, важећи и за територију Републике Србије. Првотужилац, Biodom 27 Kozina, Slovenija је искључиво овлашћен од стране друготужиоца да регистровани индустријски дизајн број DM/099-388 примењује на своје производе које ставља у промет на територији Републике Србије. Регистровани индустријски дизајн се односи на више дизајна: 1.- 4. Котлови за грејање, 5. Посуда за пелет за котло, 6. Турбулатор за котло, 7. – 8. Котлови за централно грејање, 1. - 3. Огњишта и 4. - 7. Котлови за грејање. Завод за интелектуалну својину признао је важност регистрованог међународног дизајна DM/099-388 за територију Републике Србије, којим је заштитио дизајн појединачних делова котлова за пелет и ти делови представљају компоненте, односно производе који су уграђени у сложени производ – котло/пећ на пелет и чине његов саставни део. Из решења Завода за интелектуалну својину – Сектора за ознаке разликовања 990 број 2021/2450 – ДМ 099038 од 26.01.2022. године, за који другостепени суд наводи да је правноснажно, а ревидент оспорава правилност тако утврђеног својства правноснажности, утврђено је да је одбијен предлог друштва Lafat Komerc DOO за оглашавање ништавим регистрованог индустријског дизајна број DM/099-388, којим су заштићени спољни облици пећи на пелет (дизајн под 4, 7 и 8) као и његови унутрашњи делови који остају видљиви приликом редовне употребе од стране крајњег корисника (дизајни под редним бројем 1,2,3,5 и 6). Из налаза

и мишљења вештака Љубинке Радосављевић је утврђено да спољашни облици котлова на пелет који су привремено задржани и обухваћени обавештењима Управе царина од 07.09.2018. године нису израђени коришћењем дизајна DM/099-388. Спољашни облик котла на пелет „Vauger 25“, који је тужени нудио на продају на својој интернет страници, није израђен коришћењем регистрованог дизајна друготужиоца. Али, утврђено је да унутрашње конструкције котлова „Vauger 35“ и „Lafat 35“, а који су задржани у царинском поступку и чији је увозник тужени, јесу израђене коришћењем тог дизајна, као и да унутрашња конструкција котла на пелет „Vauger 25“ и камина на пелет „Vauger 25“ садржи измењивач који је по конструкцији сличан измењивачу регистрованог дизајна, а да се унутрашња конструкција може видети са предње, задње и бочних страна, која садржи уочљиве цеви турбулатора које се налазе по 8 у низу једног реда и плочасте површине на којима су четвртасти и кружни отвори, а да се крајеви цеви виде са горње стране унутрашње конструкције. Унутрашњи елементи који су предмет дизајна друготужиоца остају видљиви током редовног коришћења производа јер се виде када је отворен поклопац пећи, врата ложишта и врата котла. Под редовном употребом може се сматрати свакодневно пуњење и пражњење шоље горионика која је саставни део пећи, те иста остаје видљива током редовне употребе пећи.

Првостепени суд је тумачењем одредаба члана 1, 2, 6, 39, 41. и 63. Закона о правној заштити индустријског дизајна („Сл. гласник РС“ бр. 104/2009, 45/2015 и 44/2018), закључио да повреду права на дизајн може да изврши лице које без овлашћења носиоца права предузме неку од побројаних радњи ради комерцијалног искоришћавања производа на којима је одређен заштићени дизајн, под условом да примењени дизајн остане доступан погледу и визуелно уочљив током редовне употребе сложеног производа (у које не спадају сервисирање и поправка), са разлога што се смисао дизајна и његове заштите остварује искључиво уколико потрошачи односно крајњи корисници који се редовно сусрећу са таквом врстом производа, могу при уобичајеној и редовној употреби производа да уоче заштићени дизајн. Код утврђења да је тужени покушао да увезе два котлове на пелет „Vauger 35“ и „Lafat 35“, те што је на својој интернет страници нудио на продају камине на пелет „Vauger 25“, и покушао да увезе котлао на пелет „Vauger 25“, на којима је одређен, односно уграђен регистровани дизајн друготужиоца, судови су закључили да је тужени у смислу члана 63. Закона о правној заштити индустријског дизајна извршио повреду регистрованог дизајна друготужиоца будући да елементи предметног дизајна који су уграђени у унутрашњост котлова туженог остају визуелно доступни крајњим потрошачима приликом редовне употребе предметних котлова у које су уграђени.

Што се тиче повреде предметног дизајна од стране туженог нуђењем на продају модела котлова на пелет „Vauger 34“ на коју се такође односи тужбени захтев, судови констатују да није био предмет вештачења спољни облик и унутрашња конструкција и њихова сличност са регистрованим дизајном друготужиоца, али да тужени након прецизирања тужбеног захтева и у односу на тај производ није оспорио наводе тужиоца да је и на том моделу примењен дизајн регистарског броја DM/099-388, већ само да је у том делу тужбени захтев непрецизан, па закључују да је тужбени захтев основан и у том делу, применом наведених одредаба материјалног права, и да је тужени извршио повреду регистрованог дизајна друготужиоца тиме што је на својој интернет страници нудио на продају те котлове на пелет. Притом, првостепени суд је увидом у фотографије и упоредном анализом модела „BIO DOM 34 DOUBLE FUN“ чији је други назив „BIO DOM 27C5“ на коме је примењен спољашњи облик заштићеног дизајна, и модела „Vauger 34“, утврдио да је спољашњи изглед тих модела идентичан и то према облику и

боји, и да се једина разлика односи на ознаке у графизму којима су предметни котлови обележени. Одлучујући о тужбеном захтеву друготужиоца, првостепени суд је одлучио да тужбени захтев тог тужиоца, да суд наложи уништење предметне робе о трошку туженог и да сноси трошкове скадиштења предметне робе до уништења, да туженом забрани увоз, рекламирање и стављање у промет производа – котлова на пелет који су истоветни задржаним производима, као и да обавезе туженог да објави изреку ове пресуде у издањима јавних гласила за целу земљу, као и у Службеног гласнику Републике Србије, представљају последицу утврђујућег захтева за повреду индустријског дизајна и на основу члана 64А Закона о правној заштити индустријског дизајна оценио основаним, па је донео одлуку о усвајању тих тужбених захтева у ставу III – V изреке првостепене пресуде.

Другостепени суд је потврдио првостепену пресуду прихватајући разлоге првостепеног суда. Посебно, образлаже да је термин „унутрашња конструкција котла“ употребљен у контексту назначења да је реч о унутрашњим деловима сложеног производа који су заштићени предметним дизајном друготужиоца. Оцењује правилном примену материјалног права из члана 64а Закона о правној заштити индустријског дизајна и у делу којим је наложена објава изреке пресуде у више гласила, чиме се постиже сврха објављивања изреке пресуде у односу на утврђену повреду права и учињену радњу непоштене утакмице, да се превентивно делује на лице које је учинило повреду и радњу непоштене тржишне утакмице, као и трећа лица ради ефикасне заштите и сатисфакције тужиоцима.

Тужени побија правилносту утврђеног чињеничног стања о видљивости приликом редовне употребе унутрашњих делова производа. Надаље, оспорава примену критеријума „крајњег корисника“ од стране нижестепених судова. Сматра да су судови морали ангажовати стручну помоћ лица које има знања из области производње и коришћења котлова на пелет да би се обавестио о томе шта је редовна употреба и ко је замишљени крајњи корисник. Судови су се ставили у улогу просечног корисника у процени да ли су унутрашњи делови видљиви приликом редовне употребе, у ком делу сматра да је погрешно утврђено чињенично стање, јер потршач не може да види облике у односу на позиције индустријског дизајна на који се односи налаз вештака Љубинке Радосављевић без да скида читаву оплату, и о чему постоје два опречна налаза вештака. Нису одређени елементи индустријског дизајна означени као унутрашњи делове у којима постоји сличност са производима тужилаца. Указује на погрешну примену материјалног права из члана 6. став 2. Закона о правној заштити индустријског дизајна и на погрешну примену материјалног права у делу одлуке о објављивању пресуде у више гласила.

У делу одлуке о тужбеним захтевима друготужиоца, Врховни суд оцењује за погрешну примену материјалног права од стране нежестепених судова.

Одредбом члана 1. Закона о правној заштити индустријског дизајна, тим законом уређује се и заштита права на спољашњи изглед производа (став 1.), под чим се подразумева укупан визуелни утисак који производ оставља на информисаног потрошача или корисника (став 2.). Под информисаним потрошачем или корисником у смислу тог закона подразумева се физичко лице које се редовно сусреће са типом производа о којима је реч (став 3.) Не произилази из разлога побијане пресуде да су нижестепени судови оценили изглед целог производа (конкретно „Bauger 34“) и делова производа (котла на пелет „Bauger 35“, котла на пелет „Lafat 35“, камина на пелет „Bauger 25“, односно котла на пелет „Bauger 25“), са аспекта укупног визуелног утиска

који производи остављају на физичко лице које се редовно сусреће са типом производа о којима је реч, односно на информисаног потрошача или корисника.

Напротив, ценили су да је спољашњи изглед производа котла на пелет „Vauger 34“ идентичан спољашњем облику производа „BIO DOM 27C5“ на коме је примењен спољашњи облик заштићеног дизајна друготужиоца, и то према облику и боји, и да унутрашње конструкције котлова „Vauger 35“ и „Lafat 35“, а који су задржани у царинском поступку и чији је увозник тужени, јесу израђене коришћењем тог дизајна, као и да унутрашња конструкција котла на пелет „Vauger 25“ и камина на пелет „Vauger 25“ садржи измењивач који је по конструкцији сличан измењивачу регистрованог дизајна, али не и са аспекта визуелног утиска информисаног потрошача, односно корисника.

Одредбом члана 63. став 3. Закона о правној заштити индустријског дизајна, приликом утврђивања да ли постоји повреда права на индустријски дизајн, суд нарочито води рачуна, између осталих, о одредбама члана 41. истог закона. Одредбом члана 41. став 1, право које се стиче на основу регистрованог индустријског дизајна обухвата сваки индустријски дизајн који на информисаног корисника не оставља другачији укупан утисак.

Наведене одредбе указују на квалитет информисаности корисника, као релевантног за оцену укупног утиска који оставља одређени дизајн, а не било ког корисника. Релевантан је само утисак на оног корисника производа који се редовно сусреће са типом производа о којима је реч. Стандард који се користи за утврђивање сличности са предметом заштите индустријским дизајном је специфичан. Стандард пажње информисаног корисника је другачији од пажње просечног потрошача, управо зато што информисани корисник који се редовно сусреће са типом производа о којима је реч већим степеном пажње и приступа и оцењује утисак који на њега оставља одређени дизајн.

Стоје наводи ревизије да у из утврђених чињеница не произилази закључак на којим унутрашњим деловима предметних производа је примењен заштићени дизајн појединачних делова. Односно који делови представљају компоненте, односно производе који су уграђени у сложени производ – котло/пећ на пелет и остају видљиви током редовне употребе, а да је на њима примењен заштићени дизајн одређених појединачних делова и да, притом, спољашњи изглед тих производа није искључиво одређен техничком функцијом производа. Утврђено је да унутрашња конструкција котла на пелет „Vauger 25“ и камина на пелет „Vauger 25“ садржи измењивач који је по конструкцији сличан измењивачу регистрованог дизајна, и да се унутрашња конструкција може видети са предње, задње и бочних страна, која садржи уочљиве цеви турбулатора које се налазе по 8 у низу једног реда и плочасте површине на којима су четвртасти и кружни отвори, а да се крајеви цеви виде са горње стране унутрашње конструкције, што се не може довести у везу са појединим унутрашњим деловима обухваћеним регистрованим индустријским дизајном број DM/099-388.

Према садржини разлога побијане пресуде, одлуком у ставу V изреке првостепене пресуде, о обавези објављивања пресуде, штите се и права првотужиоца, и друготужиоца, применом одредбе члана 64а Закона о правној заштити индустријског дизајна. Такође, одлукама из првостепене пресуде која је потврђена побијаном пресудом, из става III налаже се туженом уништење и робе из става I на коју се односи тужбени захтев првотужиоца, и робе из става II, а ставом IV одређена је забрана увоза исте робе.

Ради се о мерама заштите у случају повреде права на индустријски дизајн по одредбама члана 64а Закона о правној заштити индустријског дизајна. Право на такву заштиту зависи од правилно утврђеног чињеничног стања о томе да ли је учињена повреда права на индустријски дизајн у напред наведеном смислу, правилном применом цитираних одредаба закона. Посебно, право првотужиоца на такву заштиту зависи од садржине његовог права, будући да није он носилац права на индустријски дизајн, док обим његових права није расправљен за правилну примену одредаба члана 64. Закона о правној заштити индустријског дизајна.

Ревидент истиче за погрешно утврђену чињеницу о правноснажности решења Завода за интелектуалну својину - Сектора за знаке разликовања 990 број 2021/2450 – ДМ 099038 од 26.01.2022. године којим је одбијен предлог поднет од стране LAFAT KOMERC DOO за оглашавање ништавим регистрованог индустријског дизајна број ДМ 099 388, чији је носилац друготужени, и наводи да је решење предмет управног спора, а да и није утврђен датум правноснажности. Овај навод ревизије није од значаја, с обзиром на одредбе члана 58. и 65. Закона о правној заштити индустријског дизајна према којима је од значаја коначна одлука надлежног органа. Међутим, није расправљена релевантна садржина тог решења да би се проверила правилност закључака првостепеног суда, јер првостепени суд расправља чињеницу о видљивости унутрашњих делова производа позивом на разлоге тог решења.

С обзиром на изнете разлоге, Врховни суд је усвојио ревизију туженог и укинуо првостепену пресуду у ставовима II – V изреке и другостепену пресуду у делу у којем је иста потврђена, као и одлуку о трошковима целог поступка, применом одредаба члана 416. став 2. и члана 165. став 3. Закона о парничном поступку.

**Председник већа - судија
Татјана Миљуш, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић